

allea | All European
Academies

integrity | in't

1 the quality of being ho

integrity. of being wh

A kutatási integritás európai magatartási kódexe

ÁTDOLGOZOTT KIADÁS, 2023

integer

integun

Kiadó: ALLEA, Berlin – All European Academies, 2023. június
Magyar fordítás, 2023. november

Idézés

Az idézés módja:

ALLEA (2023) A kutatási integritás európai magatartási kódexe - átdolgozott kiadás, 2023 (magyar). Berlin. DOI 10.26356/ECOC-Hungarian

Licenc

Jelen mű a Creative Commons Attribution licenc hatálya alá esik, amely korlátlan felhasználást tesz lehetővé, amennyiben az eredeti szerzőt és a forrást hivatkozásként megjelölik (CC BY 4.0). A licenc részletes feltételei itt érhetőek el: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>.

Címlapfotó: iStock

Kiadványtervező: ALLEA Communications

Elérhetőségek

ALLEA | All European Academies

Tel. +49 (0)30 20 60 66 500

Email: secretariat@allea.org

Twitter: @ALLEA_academies

Honlap: www.allea.org

Disclaimer

Please note that while great care was taken to ensure the accuracy of the present translation of the 2023 Revised Edition of the European Code of Conduct for Research Integrity, some slight deviation in meaning may be possible. Please refer to the original English-language version of 2023 Revised Edition of the European Code of Conduct for Research Integrity, published by ALLEA in Berlin in 2023, for the precise wording: DOI 10.26356/ECOC.

Acknowledgements

ALLEA would like to sincerely thank the Hungarian Academy of Sciences for preparing the Hungarian translation.

Tartalomjegyzék

Előszó	3
1. Alapelvek	5
2. A jó kutatási gyakorlatok	6
3. A kutatási integritás megsértése	11
1. melléklet: A legfontosabb források	14
2. melléklet: Az átdolgozás folyamata	17
3. melléklet: Az érdekelttek felsorolása	18
4. melléklet: Az ALLEA állandó tudományos és etikai munkacsoportja	19

Előszó

A kutatás a szisztematikus tanulmányozás, gondolkodás, megfigyelés és kísérletezés révén való tudásszerzés. Az egyes tudományágak eltérő megközelítéseket alkalmazhatnak, de mindegyikben közös, hogy bővíteni kívánják az önmagunkról és a körülöttünk lévő világról szóló ismereteinket. A kutatási integritás európai magatartási kódexe így valamennyi tudományos és egyetemi területen végzett kutatásra vonatkozik.

A kutatás egyetemi, ipari és egyéb környezetben számos különböző szereplő által folytatott, közösségi vállalkozás. Közvetett vagy közvetlen együttműködéssel jár, amely gyakran átlép a társadalmi, politikai és kulturális határokon. Alapját a kutatási kérdések meghatározására, az elméletek kidolgozására, az empirikus bizonyítékok összegyűjtésére és a megfelelő módszerek pártatlan alkalmazására vonatkozó szabadság képezi. A kutatás ezért a kutatói közösség munkájára épít, és a megbízók befolyásától, illetve az ideológiai, gazdasági és politikai érdekektől függetlenül kell, hogy megvalósuljon.

A kutatási integritás elengedhetetlen fontosságú ahhoz, hogy megőrizzük a kutatási rendszert és a kutatási eredmények megbízhatóságát. Ez magában foglalja a kutatói közösség azon alapvető feladatát, hogy megfogalmazza a kutatás alapelveit, meghatározza a megfelelő kutatói magatartás ismérveit, biztosítsa a kutatás és a kutatási eredmények maximális minőségét, megbízhatóságát

és megalapozottságát, valamint azt, hogy megfelelő választ adjon a jó kutatási gyakorlatokat fenyegető jelenségekre, illetve e gyakorlatok megszegésére. Ebben a kontextusban kutatási eredmények alatt értendők többek között a publikációk, adatok, metaadatok, protokollok, kódok, szoftverek, képek, műtárgyak, valamint egyéb kutatási anyagok és módszerek. Az Európai Magatartási Kódex elsődleges célja, hogy elősegítse e feladatkör betöltését, és az önszabályozás keretrendszerként szolgáljon a kutatói közösség számára.

A kutatói közösség az érintettek széles körét foglalja magában, ideértve az egyes kutatókat, a kutatócsoportokat és a kutatást támogató szakmák képviselőit. Beleértendők továbbá a kutatást lehetővé tevő intézmények és szervezetek, úgymint a kutatást végző szervezetek, a kutatásfinanszírozók, az akadémiák, a tudós társaságok, a szerkesztők és a kiadók, valamint egyéb releváns testületek. Az Európai Magatartási Kódex leírja a különböző szereplők különböző helyzetekben fennálló szakmai, jogi, társadalmi, etikai és erkölcsi felelősségét, ideértve azon szereplőket is, akik a kutatásfinanszírozásra, a kutatásértékelésre és a kutatási eredmények publikálására vonatkozó prioritásokat és kritériumokat meghatározzák, illetve alkalmazzák. A Kódex elismeri azt a szerepet, amelyet az intézmények és szervezetek betöltenek a jó kutatási gyakorlatok elősegítésében a megfelelő irányelvek, folyamatok, erőforrások és infrastruktúra biztosítása révén.

A társadalmi, politikai és technológiai fejlődés, illetve a kutatási környezet változásai befolyásolhatják a kutatást szabályozó értékek és alapelvek értelmezését. Az Európai Magatartási Kódex

2017-es kiadása óta ilyen változásként jelent meg a kutatási technológiák újszerű kidolgozása és alkalmazása, valamint a közösségi média használata és hatása a kutatási eredmények megosztásában és terjesztésében. A 2023-as kiadás figyelembe veszi továbbá az adatkezelési gyakorlatokban történt változásokat, az Általános Adatvédelmi Rendeletet (GDPR), valamint a nyílt tudomány és a kutatásértékelés legújabb fejleményeit. Az Európai Magatartási Kódex 2023-as kiadása új elemként jeleníti meg a kutatási kultúra fontosságát a kutatási integritás lehetővé tételében és a jó kutatási gyakorlatok megvalósításában.

A kutatói közösségnek szóló, hatékony Európai Magatartási Kódex elősegíti az etikus hozzáállást. A benne foglalt elvek a teljes kutatási rendszerben és minden tudományterületen érvényesek és alkalmazandók mind az állami, mind a magánfinanszírozású kutatásokra. Kiindulási alapul szolgálhat helyi, nemzeti és tudományterület-specifikus irányelvek és útmutatók számára, és egyaránt vonatkozik a már meglévő és az új kutatási gyakorlatokra, így például a közösségi tudományra és a részvételen alapuló kutatásra is. A kutatói közösségen belül minden szereplőnek aktívan felelősséget kell vállalnia e gyakorlatok, valamint a mögöttük meghúzódó elvek tiszteletben tartásáért és előmozdításáért.

A jelen dokumentum *A kutatási integritás európai magatartási kódexe 2017-es kiadásának frissített változata*, amelyet az Európai Nemzeti Tudományos Akadémiák Szövetsége (ALLEA) dolgozott ki. A Kódexet rendszeresen frissítjük annak érdekében, hogy reflektáljon az aggodalomra okot adó jelenségek alakulására és az újonnan

megjelenő tématerületekre, és ezáltal továbbra is alkalmas legyen arra, hogy a kutatói közösséget a jó kutatási gyakorlatok irányába terelje.

1. Alapelvek

A jó kutatási gyakorlatok a kutatási integritás alapelveire épülnek. Útmutatást nyújtanak az egyéneknek, az intézményeknek és a szervezeteknek a munkájuk, illetve a kutatásban rejlő gyakorlati, etikai és intellektuális kihívások kezelése során.

Ezek az alapelvek többek között a következők:

- **Megbízhatóság** a kutatás minőségének biztosításában, ami tükröződik a tervezésben, a módszertanban, az elemzésben és az erőforrások felhasználásában.
- **Becsületesség** a kutatások átlátható, tisztességes, átfogó és elfogulatlan módon történő kidolgozásában, végrehajtásában, bírálatában, jelentésében és kommunikálásában.
- **Tisztelet** a kollégák, a kutatás résztvevői, a kutatás alanyai, a társadalom, az ökoszisztémák, a kulturális örökség és a környezet iránt.
- **Elszámoltathatóság** a kutatásért az ötlettől egészen a publikációig terjedően, annak irányításáért és szervezéséért, a képzésért, a témavezetésért és a mentorálásért, valamint a kutatás szélesebb körű társadalmi hatásaiért.

2. A jó kutatási gyakorlatok

Ez a szakasz az alábbi összefüggésekben ismerteti a jó kutatási gyakorlatokat:

- Kutatási környezet
- Képzés, témavezetés és mentorálás
- Kutatási eljárások
- Biztonságosság
- Adatkezelés és adatgazdálkodás
- Együttműködés
- Publikálás, terjesztés és szerzőség
- Bírálólat és értékelés

2.1 Kutatási környezet

- A kutatási intézmények és szervezetek elősegítik a tudatos magatartást, és az erőforrások biztosításán keresztül is hozzájárulnak a kutatási integritás kultúrájához.
- A kutatási intézmények és szervezetek kölcsönös tiszteleten alapuló környezetet teremtenek, és támogatják a méltányosság, a sokszínűség és a befogadás értékeit.
- A kutatási intézmények és szervezetek olyan kutatási környezetet hoznak létre, amely nem helyezi a kutatókat szükségtelen nyomás alá, és amely lehetővé teszi számukra, hogy függetlenül és a jó kutatási gyakorlat elveinek megfelelően végezzék a munkájukat.
- A kutatási intézmények és szervezetek vezető szerepet vállalnak abban, hogy egyértelmű irányelveket és eljárásokat biztosítsanak a jó kutatási gyakorlat fenntartásához, valamint a vélelmezett kutatási köteleességszegések és a kutatási

integritás megsértése gyanújának átlátható és megfelelő kezeléséhez.

- A kutatási intézmények és szervezetek aktívan támogatják azokat a kutatókat, akik fenyegetéseket kapnak, és megvédik a jóhiszeműen eljáró, visszaélést bejelentő személyeket, figyelemmel arra, hogy a fiatal kutatók, valamint a rövid távú szerződéssel foglalkoztatott kutatók e tekintetben különösen kiszolgáltatottak lehetnek.
- A kutatási intézmények és szervezetek támogatják a reprodukálhatósághoz, a követhetőséghez és az elszámoltathatósághoz szükséges adatok és kutatási anyagok valamennyi formájának előállítására, kezelésére és védelmére szolgáló megfelelő infrastruktúrát.

2.2 Képzés, témavezetés és mentorálás

- A kutatási intézmények és szervezetek gondoskodnak róla, hogy a kutatók alapos képzésben részesüljenek a kutatástervezés, -módszertan és -elemzés, illetve a kutatási eredmények terjesztése és kommunikációja terén.
- A kutatási intézmények és szervezetek megfelelő és kielégítő etikai és kutatás-integritási képzést dolgoznak ki annak biztosítására, hogy valamennyi érdekelt fél tisztában legyen a vonatkozó kódexekkel és szabályozásokkal, és elsajátítsa azokat a készségeket, amelyek révén a fentieket a saját kutatásában alkalmazni tudja.
- A rangidős kutatók, a kutatásvezetők és a témavezetők mentorálják csoportjuk tagjait, vezetőként példát mutatnak, valamint konkrét iránymutatást és képzést

biztosítanak annak érdekében, hogy a kutatók megfelelően alakítsák ki, tervezzék meg és építsék fel kutatási tevékenységüket.

- A kutatók tudományos életpályájuk valamennyi szakaszában – a kezdőtől a rangidős kutatói szintig – etikai és kutatásintegritási képzésben vesznek részt.

2.3 Kutatási eljárások

- A kutatási ötletek kidolgozása során a kutatók figyelembe veszik a releváns tudományterületek legújabb fejleményeit.
- A kutatók gondosan, megfontoltan és átlátható módon tervezik meg, hajtják végre, elemzik és dokumentálják a kutatást.
- A kutatási protokollok tekintettel vannak és érzékenyek a kutatás résztvevői közötti releváns különbségekre, így az életkorra, biológiai és társadalmi nemre, kultúrára, vallásra, világnézetre, etnikai hovatartozásra, földrajzi tartózkodási helyre és társadalmi osztályra.
- A kutatók megfelelően és lelkiismeretesen használják fel a kutatási támogatásokat.
- A kutatók nyíltan, becsületesen, átlátható módon és pontosan osztják meg a kutatási eredményeket, és tiszteletben tartják az adatok és megállapítások bizalmas voltát, amennyiben ez jogszerűen elvárt.
- A kutatók eredményeiket és módszereiket – beleértve a külső szolgáltatások vagy mesterséges intelligencia és automatizált eszközök használatát – oly módon közlik, hogy azok megfeleljenek az adott tudományág elfogadott normáinak és elősegítsék ellenőrzésüket és megismételhetőségüket.

2.4 Biztonsági garanciák

- A kutatók, valamint a kutatási intézmények és szervezetek betartják a tudományágukra vonatkozó kódexeket, útmutatókat és szabályozásokat.
- A kutatók tisztelettel és gondosan, továbbá a jogi rendelkezéseknek és etikai elveknek megfelelően bánnak a kutatásuk résztvevőivel és alanyaival (legyen az ember, állat, illetve kulturális, biológiai, környezeti vagy fizikai vonatkozású dolog), valamint a kutatáshoz kapcsolódó adatokkal.
- A kutatók kellőképpen figyelembe veszik a közösség, a közreműködő felek és más, a kutatásukhoz kapcsolódó személyek egészségét, biztonságát és jólétét.
- A kutatók felismerik és mérlegelik a kutatásukkal és azok alkalmazásaival kapcsolatos potenciális károkat és kockázatokat, és enyhítik a lehetséges negatív kihatásukat.
- A szakmai határokon átnyúló, például közösségi tudományos vagy részvételen alapuló kutatási projekteket felügyelő kutatók felelősséget vállalnak a kutatási integritási normák, a felügyelet, a képzés és a biztonsági garanciák biztosításáért.

2.5 Adatkezelési gyakorlat

- A kutatók, valamint a kutatási intézmények és szervezetek észszerű és világosan meghatározott ideig gondoskodnak a valamennyi adatra, metaadatra, protokollra, kódra, szoftverre és egyéb kutatási anyagra kiterjedő megfelelő adatgazdász tevékenységről, adatgazdászról és adatmegőrzésről.

- A kutatók, valamint a kutatási intézmények és szervezetek biztosítják, hogy az adatokhoz való hozzáférés a lehető legnyíltabb és csak a szükséges mértékben zárt legyen, valamint hogy adott esetben feleljen meg az adatkezelésre vonatkozó, ún. FAIR-elveknek (fellelhető, hozzáférhető, interoperábilis és újrafelhasználható).

- A kutatók, valamint a kutatási intézmények és szervezetek átláthatóan kezelik az adatokhoz, metaadatokhoz, protokollokhoz, kódokhoz, szoftverekhez és egyéb kutatási anyagokhoz való hozzáférést, valamint az azok használatára való engedélykérés módját.

- A kutatók az EU általános adatvédelmi rendeletével (GDPR) összhangban tájékoztatják a kutatások résztvevőit adataik felhasználásának, újra felhasználásának, hozzáférhetőségének, tárolásának és törlésének módjáról.

- A kutatók, valamint a kutatási intézmények és szervezetek tudomásul veszik, hogy az adatok, metaadatok, protokollok, kódok, szoftverek és egyéb kutatási anyagok a kutatás jogszerű és idézhető termékei.

- A kutatók, valamint a kutatási intézmények és szervezetek gondoskodnak arról, hogy a kutatási eredményekkel kapcsolatos bármely szerződés vagy megállapodás méltányos és tisztességes rendelkezéseket tartalmazzon azok használatáról, kezeléséről és tulajdonlásáról a szellemi tulajdonjogok alapján.

2.6 Együttműködés

- A kutatási együttműködésekben részt vevő valamennyi fél felelősséggel tartozik

a kutatás és a kutatási eredmények integritásáért.

- A kutatási együttműködésekben részt vevő valamennyi fél a kutatás kezdetén hivatalosan megállapodik a kutatás céljaiban, illetve a kutatásukkal kapcsolatos lehető legátláthatóbb és legnyíltabb kommunikáció folyamatában, továbbá mindezeket nyomon követi és szükség szerint kiigazítja.

- A kutatási együttműködésekben részt vevő valamennyi fél a kutatás elején hivatalosan megállapodik a kutatási integritásra vonatkozó elvárásokról és normákról, az alkalmazandó jogszabályokról és rendelkezésekről, az együttműködő felek szellemi tulajdonának védelméről, valamint a konfliktusok és az esetleges kötelességzegések kezelésére vonatkozó eljárásokról, továbbá mindezeket nyomon követi és szükség szerint kiigazítja.

- A kutatási együttműködésekben részt vevő valamennyi fél egyeztet egymással, és hivatalosan megállapodik a kutatási eredmények publikálásra való benyújtásáról, valamint az eredmények terjesztésének vagy hasznosításának egyéb formáiról.

2.7 Publikáció, terjesztés és szerzőség

- A szerzők hivatalosan megállapodnak a szerzők feltüntetésének sorrendjéről, tudomásul véve, hogy a szerzőség az alábbiakon alapul: (1) jelentős hozzájárulás a kutatás megtervezéséhez, a releváns adatgyűjtéshez, az eredmények elemzéséhez, és/vagy értelmezéséhez; (2) a publikáció megírása, illetve kritikai bírálata; (3) a végleges publikáció jóváhagyása; és (4) felelősségvállalás a publikáció tartalmáért, kivéve,

ha a publikációban erről másként rendelkeznek.

- Amennyiben megvalósítható, a szerzők a végleges publikációba „Szerzői közreműködésről szóló nyilatkozat”-ot foglalnak bele, amelyben leírják az egyes szerzők felelősségét és közreműködését.

- A szerzők köszönetet nyilvánítanak a kutatás megvalósulását lehetővé tévő mindazon személyeknek érdemi munkájukért és közreműködésükért, akik nem felelnek meg a szerzőség ismérveinek, beleértve az együttműködő feleket, az asszisztenseket és finanszírozókat, akik a kutatást lehetővé tették.

- A szerzők nyilvánosságra hozzák a pénzügyi és nem pénzügyi jellegű összeférhetlenséget, valamint a kutatással, illetve a publikációval kapcsolatos támogatási forrásokat.

- A szerzők és a kiadók haladéktalanul helyesbítést tesznek közzé, vagy visszavonják a publikációt, amennyiben az szükségessé válik. A visszavonással kapcsolatos eljárások legyenek világosak, az okok kerüljenek feltüntetésre, továbbá a szerzők publikációt követően közzétett helyesbítéseit méltányolni kell.

- A szerzők, a kutatási intézmények, a kiadók, a finanszírozők és a kutatói közösség tagjai elismerik, hogy a publikáció és a terjesztés szempontjából a negatív eredmények ugyanolyan relevánsak lehetnek, mint a pozitívak.

- A szerzők kommunikációja pontos és őszinte a kollégáik, a politikai döntéshozók és általánosságban a társadalom felé.

- A szerzők kommunikációja, tájékoztató tevékenysége és nyilvános szerepvállalása átlátható a kutatásukat befolyásoló feltételezésekről és értékekről, valamint a bizonyítékok szilárdságáról, beleértve a fennmaradó bizonytalanságokat és ismerethiányt.

- A szerzők betartják a fent részletezett kritériumokat, függetlenül attól, hogy előfizetéses folyóiratban, nyílt hozzáférésű folyóiratban vagy bármely más módon publikálnak, beleértve a publikációk megjelenés előtti, nyilvános szervereken („preprint servers”) történő publikálását is.

2.8 Bíráló és értékelés

- A kutatók a szakértői tevékenységük, bírálói és értékelői munkájuk során egyaránt eleget tesznek a tudományos közösség iránt vállalt kötelezettségeiknek és az ezzel járó felelősségnek. Ezt a munkát a kutatók, kutatási intézmények és szervezetek elismerik és jutalmazzák.

- A kutatók, kutatási intézmények és szervezetek átláthatóan és indokolhatóan bírálják el és értékelik a publikálásra benyújtott kéziratokat, a finanszírozás, kinevezés, előléptetés vagy jutalmazás iránti indítványokat, továbbá nyilvánosságra hozzák a bírálat során mesterséges intelligencia és automatizált eszközök használatát.

- A bírálatban és a szerkesztésben részt vevő személyek minden tényleges vagy vélt összeférhetlenségükről nyilatkozatot tesznek, és szükség esetén visszalépnek a részvételtől publikációk, finanszírozások, kinevezések, előléptetések vagy jutalmazások elbírálásában, illetve az

azokról szóló döntések meghozatalában.

- A bírálóban részt vevő személyek titoktartási kötelezettséget vállalnak, kivéve, ha a nyilvánosságra hozatal előzetesen jóváhagyást nyer.
- A bírálóban és a szerkesztésben részt vevő személyek tiszteletben tartják a szerzők és a pályázók jogait, és engedélyt kérnek a bemutatott ötletek, adatok és értelmezések felhasználására.
- A kutatók, kutatási intézmények és szervezetek olyan értékelési gyakorlatokat alkalmaznak, amelyek a minőség, a tudás előmozdítása és a hatás elvein alapulnak, amelyek túlmutatnak a mennyiségi indikátorokon és figyelembe veszik a sokszínűséget, a befogadást, a nyitottságot és az együttműködést, ahol az releváns.

3. A kutatási integritás megsértése

Rendkívül fontos, hogy a kutatók alaposan elsajátítsák a szakterületükkel kapcsolatos ismereteket, módszertant és etikai gyakorlatokat. A jó kutatási gyakorlatok mellőzése a szakmai kötelezettségek megszegésének számít. Ez károsan hat a kutatási folyamatokra, rontja a kutatók közötti kapcsolatot, veszélyezteti a kutatásba vetett bizalmat és a kutatás hitelességét, az erőforrások pazarlásához vezet, valamint szükségtelen hátránynak teheti ki a kutatás résztvevőit és alanyait, a felhasználókat, a társadalmat vagy a környezetet.

3.1 Kutatási kötelezettségszegés és egyéb elfogadhatatlan gyakorlatok

A kutatási kötelezettségszegés hagyományosan a koholmány-előállítás, a hamisítást, illetve a plagizálást jelenti a kutatási pályázatokban, a kutatások végrehajtásában és bírálóiban, vagy a kutatási eredmények közzétevése során.

- A **koholmány-előállítás** az adatok és eredmények kitalálása és valódi eredményként való feltüntetése.
- A **hamisítás** a kutatási anyagok, berendezések, képek vagy folyamatok manipulálása, illetve az adatok vagy eredmények indokolatlan megváltoztatása, mellőzése vagy elhallgatása.
- A **plagizálás** mások munkájának vagy ötleteinek felhasználása az eredeti forrás megfelelő feltüntetésének elmulasztásával.

Vannak a jó kutatási gyakorlat megsértésének

további olyan módjai, amelyek torzítják a kutatási dokumentációt, vagy károsan befolyásolják a kutatási folyamat vagy a kutatók integritását. A jelen Európai Magatartási Kódexben szereplő jó kutatási gyakorlatok közvetlen megsértésén túl az egyéb elfogadhatatlan gyakorlatok közé tartoznak többek között – de nem kizárólagosan – az alábbiak:

- annak lehetővé tétele, hogy finanszírozók, szponzorok vagy mások veszélyeztessék a kutatási folyamat függetlenségét és pártatlanságát, illetve az eredmények elfogulatlan közzétételét;
- visszaélés a rangidős beosztással a kutatási integritás megszegésére való bátorítás vagy a kutató saját karrierjének előmozdítása céljából;
- más kutatók munkájának késleltetése vagy helytelen akadályozása;
- a statisztikákkal való visszaélés, például statisztikai jelentőség helytelen állítása;
- annak eltitkolása, hogy a tartalom létrehozása vagy a publikáció megszövegezése során mesterséges intelligenciát (MI) vagy automatizált eszközöket használtak;
- kutatási adatok vagy eredmények indokolatlan visszatartása;
- kutatási eredmények feldarabolása kifejezetten a kutatási publikációk számának növelése céljából („szalámpublikációk”);

- szelektív vagy pontatlan idézés;
- a tanulmányok bibliográfiájának szükség-telen bővítése a szerkesztők, a bírálók vagy a munkatársak szimpátiájának elnyerése, vagy a bibliográfiai adatok manipulálása érdekében;
- a szerzőség manipulálása vagy más kutatók publikációiban játszott szerepének csökkentése;
- a saját korábbi publikációk jelentős részének újra megjelentetése, beleértve a publikációk fordításait is, az eredetire való megfelelő hivatkozás nélkül („önplagizálás”);
- a kutatásminőségét aláásó szakfolyóiratok, kiadók, rendezvények vagy szolgáltatások alapítása, támogatása vagy szándékos felhasználása („predátor” folyóiratok vagy konferenciák, illetve cikgyárak);
- bírálói vagy szerzői kartellekben való részvétel, összejátszva egymás publikációinak bírálata céljából;
- kutatási eredmények, adatok, részvétel, illetve érdekelttség hamis bemutatása;
- kutatók rosszindulatú megvádolása kö-telességszegéssel vagy a jó kutatási gya-korlatok más módon történő megsértésével;
- a kutatási integritás mások általi, vélelmezett megsértésének figyelmen kívül hagyása, illetve az intézmények köte-lességszegésre vagy a kutatási integritás más jellegű megsértésére adott helytelen válaszainak elfedése.

Az elfogadhatatlan gyakorlatok legsúlyosabb formái szankciókkal sújthatók, de legalábbis erőfeszítéseket kell tenni képzés, témavezetés

és mentorálás keretében, valamint pozitív és támogató kutatási környezet kialakításával ezek megakadályozására és megszüntetésére, illetve az ezektől való visszatartásra.

3.2 Eljárás a kutatási integritás megsértése és állítólagos kötelességszegések esetében

A nemzeti szintű és az intézményi útmutatók eltérnek egymástól a tekintetben, ahogyan a jó kutatási gyakorlat megsértését és a vélelmezett kötelességszegéseket kezelik. Ugyanakkor a társadalom és a kutatói közösség érdekeit minden esetben az szolgálja, ha méltányos, következetes és átlátható módon kezelik a kutatási integritás megsértését. Az alábbi elveket valamennyi vizsgálati folyamatba be kell építeni:

- Minden, kutatási kötelességszegéssel vádolt személyt mindaddig megillet az ártatlanság vélelme, amíg be nem bizonyosodik annak ellenkezője.
- A vizsgálat lebonyolítása tisztességesen, átfogóan és gyorsan történik, a pontosság, a tárgyilagosság és az alaposág sérelme nélkül.
- A vizsgálatban részt vevő felek bejelentik a vizsgálat során esetlegesen felmerülő összeférhetlenségüket.
- Intézkedések történnek annak biz-tosítására, hogy a vizsgálat következtetés levonásával záruljon.
- A vizsgálat lefolytatására az érintett sze-mélyek védelme érdekében bizalmasan kerül sor.
- A vizsgálat során az intézmények védik a

visszaélést bejelentő, jóhiszemű személyek jogait, és biztosítják, hogy szakmai előmenetelük ne kerüljön veszélybe.

- A jó kutatási gyakorlat megsértése esetén követendő általános eljárások nyilvánosan elérhetők és hozzáférhetők az átláthatóság és az egységesség érdekében.
- A kutatási kötelességszegéssel megvádolt személyek tájékoztatást kapnak az ellenük felhozott vád(ak) minden részletéről, és tisztességes eljárás során lehetőségük nyílik arra, hogy reagáljanak a vádakra és bizonyítékokat terjesszenek elő.
- A kutatási kötelességszegéssel kapcsolatos vizsgálat figyelembe veszi mind az egyéneket, mind az intézményeket által játszott szerepet a jó kutatási gyakorlat megsértésében.
- Intézkedéseket kell hozni azon személyek ellen, akik esetében bebizonyosodik az állítólagos kötelességszegés; azok álljanak arányban a kutatási integritás megsértésének súlyosságával.
- Amennyiben a kutatókat tisztázzák az állítólagos kötelességszegés alól, kerüljön sor megfelelő helyreállító intézkedésekre.

1. melléklet: A legfontosabb források

All European Academies (ALLEA) (2013). "Ethics Education in Science: Statement by the ALLEA Permanent Working Group on Science and Ethics." www.allea.org/wp-content/uploads/2015/07/Statement_Ethics_Edu_web_final_2013_10_10.pdf [Accessed 26/04/2023]

All European Academies (ALLEA) (2018). "Ethical Aspects of Open Access: A Windy Road." <https://www.allea.org/wp-content/uploads/2018/12/Ethical-Aspects-of-Open-Access-Report.pdf> [Accessed 26/04/2023]

AllTrials (2013). <http://www.alltrials.net/> [Accessed 26/04/2023]

American Association for the Advancement of Science (AAAS) (2017). "Ethics & Principles for Science & Society Policy-Making: The Brussels Declaration." <http://www.sci-com.eu/main/docs/Brussels-Declaration.pdf> [Accessed 26/04/2023]

American Society for Cell Biology (ASCB) Annual Meeting (2013). "San Francisco Declaration on Research Assessment." <https://sfdora.org/read/> [Accessed 26/04/2023]

Committee on Publication Ethics (COPE). Guidelines. <http://publicationethics.org/resources/guidelines> [Accessed 26/04/2023]

Directory of Open Access Journals (DOAJ). <https://doaj.org/> [Accessed 26/04/2023]

Embassy of Good Science. https://embassy.science/wiki/Main_Page [Accessed 26/04/2023]

EQUATOR Network. Reporting guidelines to enhance the quality and transparency of health research. <https://www.equator-network.org/> [Accessed 26/04/2023]

EURODAT Collaborative Data Infrastructure. <https://eudat.eu/data-management> [Accessed 26/04/2023]

European Citizen Science Association (ECSA). Guidelines and Policies. <https://www.ecsa.ngo/documents/> [Accessed 26/04/2023]

European Commission, Directorate-General for Research and Innovation (2020). "Six Recommendations for Implementation of FAIR Practice." <https://data.europa.eu/doi/10.2777/986252> [Accessed 26/04/2023]

European Commission, Directorate-General for Research and Innovation (2020). "Access to and Preservation of Scientific Information in Europe." <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/6e5718ef-f179-11ea-991b-01aa75ed71a1> [Accessed 26/04/2023]

European University Association, Science Europe, European Commission – Directorate-General for Research and Innovation (2022). "Agreement on Reforming Research Assessment." <https://coara.eu/agreement/the-agreement-full-text/> [Accessed 26/04/2023]

FORCE11, Data Citation Synthesis Group, Martone M. (ed.) (2014). "Joint Declaration of Data Citation Principles." <https://doi.org/10.25490/a97f-egykh> [Accessed 26/04/2023]

Hicks D., Wouters, P., Waltman L., et al. (2015). "Bibliometrics: The Leiden Manifesto for Research Metrics." Nature 520, 429-431. <https://doi.org/10.1038/520429a> [Accessed 26/04/2023]

InterAcademy Partnership (IAP) (2016). "Doing Global Science: A Guide to Responsible Conduct in the Global Research Enterprise." <http://interacademycouncil.net/24026/29429.aspx> [Accessed 26/04/2023]

InterAcademy Partnership (IAP) (2022). "Combating Predatory Academic Journals and Conferences." <https://www.interacademies.org/publication/predatory-practices-report-English> [Accessed 26/04/2023]

International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE). "Defining the Role of Authors and Contributors." <http://www.icmje.org/recommendations/browse/roles-and-responsibilities/defining-the-role-of-authors-and-contributors.html> [Accessed 26/04/2023]

Ministerial Conference on the European Research Area (2020). "Bonn Declaration on Freedom of Scientific Research." https://www.bmbf.de/bmbf/shareddocs/downloads/files/drpf-efr-bonner_erklaerung_en_with-signatures_maerz_2021.pdf [Accessed 26/04/2023]

Moher D., Bouter, L., Kleinert, S., Glasziou, P., Sham, M.H., Barbour, V., et al. (2020). "The Hong Kong Principles for Assessing Researchers: Fostering Research Integrity." PLoS Biology e3000737. <https://doi.org/10.1371/journal.pbio.3000737> [Accessed 26/04/2023]

National Information Standards Organization (2022). CReDiT (Contributor Roles Taxonomy). <https://credit.niso.org/> [Accessed 26/04/2023]

Open Access Scholarly Publishing Association (OASPA) (2022). "Principles of Transparency and Best Practice in Scholarly Publishing." <https://oaspa.org/principles-of-transparency-and-best-practice-in-scholarly-publishing-4/> [Accessed 26/04/2023]

Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD) Global Science Forum (2007). "Best Practices for Ensuring Scientific Integrity and Preventing Misconduct." <https://www.oecd.org/sti/sci-tech/40188303.pdf> [Accessed 26/04/2023]

Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD) Global Science Forum (2022). "Integrity and Security in the Global Research Ecosystem." <https://read.oecd.org/10.1787/1c416f43-en> [Accessed 26/04/2023]

Research Data Alliance RDA (2016). "RDA/WDS Publishing Data Workflows WG Recommendations." <http://doi.org/10.15497/RDA00004> [Accessed 26/04/2023]

Research Data Alliance RDA (2016). "Data Description Registry Interoperability WG: Interlinking Method and Specification of Cross-Platform Discovery." <http://doi.org/10.15497/RDA00003> [Accessed 26/04/2023]

Standard Operating Procedures for Research Integrity (SOPs4RI). <https://sops4ri.eu/> [Accessed 26/04/2023]

Trusted Secure Data Sharing Space (TRUST) project consortium (2018). "Global Code of Conduct for Research in Resource-Poor Settings." <https://www.globalcodeofconduct.org/> [Accessed 26/04/2023]

UK Academy of Medical Sciences (2016). "Perspectives on 'Conflicts of Interest'." <https://acmedsci.ac.uk/file-download/41514-572ca1ddd6cca.pdf> [Accessed 26/04/2023]

UNESCO (2021). "Recommendation on Open Science." <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000379949.locale=en> [Accessed 26/04/2023]

Vrije Universiteit Amsterdam Research Portal, Krishma Labib (2023). "Developing Guidelines for Research Institutions - Journey towards Research Integrity." <https://research.vu.nl/en/publications/developing-guidelines-for-research-institutions-journey-towards-r> [Accessed 26/04/2023]

Wilkinson, M.D., Dumontier, M., Aalbersberg, I.J. et al. (2016). "The FAIR Guiding Principles for Scientific Data Management and Stewardship." *Scientific Data* 3:160018. <http://doi.org/10.1038/sdata.2016.18> [Accessed 26/04/2023]

World Conference on Research Integrity (WCRI) (2010). "Singapore Statement on Research Integrity." <https://wcrif.org/guidance/singapore-statement> [Accessed 26/04/2023]

World Conference on Research Integrity (WCRI) (2013). "Montreal Statement on Research Integrity in Cross-Boundary Research Collaborations." <https://wcrif.org/guidance/montreal-statement> [Accessed 26/04/2023]

World Conference on Research Integrity (WCRI) (2023). "Cape Town Statement on Fostering Research Integrity through Fairness and Equity." <https://www.wcrif.org/guidance/cape-town-statement> [Accessed 26/04/2023]

2. melléklet: Az átdolgozás folyamata

A *kutatási integritás európai magatartási kódexe* című dokumentum eredeti verzióját 2011-ben dolgozta ki az Európai Nemzeti Tudományos Akadémiák Szövetsége (ALLEA) és az Európai Tudományos Alapítvány (ESF). Ezt az Európai Magatartási Kódexet kezdetől fogva élő dokumentumnak szánták, amelyet rendszeresen felülvizsgálják és szükség esetén átdolgoznak azzal a céllal, hogy az reflektáljon az aggodalomra okot adó jelenségek alakulására és az újonnan megjelenő tématerületekre, és ezáltal továbbra is a jó kutatási gyakorlatok keretében szolgálhasson a kutatói közösség számára.

A *kutatási integritás európai magatartási kódex*ének újabb verzióját 2017-ben dolgozta ki az ALLEA. Az átdolgozásra többek között az alábbi területeken történt változások szolgáltattak okot: az európai kutatás finanszírozási és szabályozási környezete, intézményi feladatok, kommunikáció és terjesztés, a közösségi média használata, bírálati eljárások, nyílt hozzáférésű publikálás, adattárak használata, valamint az állampolgárok részvétele a kutatásban. A közös felelősségvállalás biztosítása érdekében az átdolgozás során széles körű konzultációra került sor az európai kutatás főbb szereplőivel a magán- és a közszférában egyaránt.

A jelen dokumentum *A kutatási integritásról szóló európai magatartási kódex* 2017-es verziójának átdolgozása. Ez a kiadás olyan átdolgozásokat tartalmaz, amelyek biztosítják, hogy a jelen magatartási kódex továbbra is alkalmas legyen eredeti céljai betöltésére, és releváns maradjon minden tudományterületre, újonnan megjelenő kutatási tématerületre és kutatási gyakorlatra nézve. A dokumentum figyelembe veszi az adatkezelési gyakorlatban történt változásokat, az Általános Adatvédelmi Rendeletet (GDPR-t), valamint a nyílt tudományban és a kutatásértékelésben megjelent új fejleményeket. A változtatások új elemként jelenítik meg a kutatási kultúra fontosságát a kutatási integritás előmozdításában és a jó kutatási gyakorlatok megvalósításában. Tükrözik továbbá a kutatói közösség nagyobb tudatosságát a diszkrimináció és a kirekesztés mechanizmusaival kapcsolatban, illetve valamennyi érdekeltnek a méltányosság, a sokszínűség és a befogadás előmozdítására vonatkozó felelősségét.

3. melléklet: Az érdekeltek felsorolása

Az ALLEA köszönetet mond mindazon érdekelt szervezeteknek és projekteknek, amelyek önzetlenül, részletes és tartalmas írásbeli visszajelzést adtak a konzultációs folyamat során:

- Association of Learned and Professional Society Publishers (ALPSP)
- Committee on Publication Ethics (COPE)
- Conference of European Schools for Advanced Engineering Education and Research (CESAER)
- EU-LIFE
- European Association of Research and Technology Organisations (EARTO)
- European Association of Research Managers and Administrators (EARMA)
- European Chemical Society (EuChemS)
- European Commission
- European Group on Ethics in Science and New Technologies (EGE)
- European Industrial Research Management Association (EIRMA)
- European Molecular Biology Organization (EMBO)
- European Network of Research Ethics Committees (EUREC)
- European Network of Research Integrity Offices (ENRIO)
- European Physical Society (EPS)
- European University Association (EUA)
- EuroScience
- FoodDrinkEurope
- Global Young Academy (GYA)
- HYBRIDA
- International Association of Scientific, Technical and Medical Publishers (STM)
- League of European Research Universities (LERU)
- Open Access Scholarly Publishers Association (OASPA)
- Path2Integrity
- PRO-Ethics
- Responsible Open Science in Europe (ROSiE)
- Science Europe
- Standard Operating Procedures for Research Integrity (SOPs4RI)
- TechEthos
- The Guild
- UK Publishers Association
- Young European Research Universities Network (YERUN)

Az érdekelt felek visszajelzési folyamatáról, valamint arról, hogy mindez hogyan formálta a 2023-as átdolgozott kiadást, részletes, angol nyelvű leírás található az alábbi linken: <https://allea.org/code-of-conduct/>.

4. melléklet: Az ALLEA állandó tudományos és etikai munkacsoportja

Az ALLEA állandó tudományos és etikai munkacsoportja (Permanent Working Group on Science and Ethics – PWGSE) a „belső” (a kutatói közösségen belüli) és a „külső” (a tudomány és a társadalom közötti kapcsolatokat érintő) ügyek széles körével foglalkozik. Mivel az etikai megfontolások az egységes Európa megszilárdításának és az ALLEA létrehozásának alapvető elemei voltak, a munkacsoportot azért hozták létre, hogy egybegyűjtsék az Európa-szerte található akadémiák szakértőit, és olyan platformot biztosítsanak számukra, ahol folyamatosan megvitathatják a kutatási etikával és a kutatási integritással kapcsolatos kérdéseket.

A munkacsoport az utóbbi években növelte kapacitását és kiterjesztette tevékenységeit, hogy megfelelően teljesítse a kollektív megvitatra irányuló küldetését többek között az olyan témákat illetően, mint a kutatási integritás, az etikai oktatás a tudományos és kutatási képzésekben, a tudományos szakpolitikai tanácsadás etikája, a tudományba vetett bizalom, a tudományos kötelességesség és a plagizálás.

A közelmúltban érintett további témák közé tartoznak a nyílt hozzáférésű publikálás etikai kérdései, a kutatásértékelés megreformálása, valamint a digitális és orvosbiológiai technológiákkal kapcsolatos kutatás. A munkacsoport emellett szakértői támogatást nyújt a kutatási etikával és integritással foglalkozó Horizont 2020 Tudomány a Társadalommal és a Társadalomért (SwafS) és Horizont Európa WIDERA projektek számára, továbbá támogatja az ALLEA részvételét a TechEthos projektben, amely a jelentős társadalmi-gazdasági hatással bíró, új és újonnan megjelenő technológiák etikájára összpontosít.

A munkacsoport rendszeresen ülésezik, és már szélesebb körű tematikus üléseket is összehívott, általában egyéb releváns transznacionális szervezetekkel együttműködve. A munkacsoport tagjai a szakértők és intézmények kiterjedt hálózatára támaszkodva sikerrel végezték el *A kutatási integritásról szóló európai magatartási kódex* átdolgozását.

Az ALLEA állandó tudományos és etikai munkacsoportjának tagjai

Maura Hiney (elnök) – Royal Irish Academy, **szerkesztői csoport**
Fésüs László – Hungarian Academy of Sciences
Göran Hermerén – Royal Swedish Academy of Letters, History and Antiquities, **szerkesztői csoport**
Lisa Maria Herzog – Global Young Academy, **szerkesztői csoport**
Anne Ruth Mackor – Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences
Anne Sophie Meincke – Austrian Academy of Sciences
Bertil Emrah Oder – Bilim Akademisi (The Science Academy, Turkey)
Deborah Oughton – Norwegian Academy of Science and Letters, **szerkesztői csoport**
Roger Pfister – Swiss Academies of Arts and Sciences
Pere Puigdomènech – Royal Academy of Sciences and Arts of Barcelona, Institute for Catalan Studies (Spain)
Michael Quante – Union of German Academies of Sciences and Humanities
Nils-Eric Sahlin – Royal Swedish Academy of Letters, History and Antiquities
Camilla Serck-Hanssen – Norwegian Academy of Science and Letters
Raivo Uibo – Estonian Academy of Sciences
Els Van Damme – Royal Academy of Sciences, Letters and Arts of Belgium, **szerkesztői csoport**
Krista Varantola – Council of Finnish Academies, **a szerkesztői csoport elnöke**

A munkacsoportot és a szerkesztői csoportot támogatta: Mathijs Vleugel (ALLEA Titkárság)

További információ az ALLEA állandó tudományos és etikai munkacsoportjáról:
<https://allea.org/research-integrity-and-research-ethics/>.

ALLEA – All European Academies

Az ALLEA, az Európai Nemzeti Tudományos Akadémiák Szövetsége több mint 50 akadémiát képvisel, közel 40 európai uniós és EU-n kívüli országból. 1994-es megalapítása óta az ALLEA európai és nemzetközi szinten szólal fel tagjai érdekében, támogatja a tudományt mint globális közjót, és elősegíti a határokon és tudományterületeken átnyúló tudományos együttműködést.

Az akadémiák a tudományos tevékenység valamennyi területének kiemelkedő tudósait tömörítő, önkormányzattal rendelkező testületek. Az intellektuális kiválóság, tapasztalat és multidiszciplináris tudás egyedülálló emberi erőforrásai, amelyek a tudomány haladásának szentelik magukat Európában és szerte a világon.

Az ALLEA a tagságával együttműködve arra törekszik, hogy javítsa a kutatási körülményeket, hogy a legjobb független és interdiszciplináris tudományos tanácsadást nyújtsa, és hogy erősítse a tudomány szerepét a társadalomban. E tevékenysége során az ALLEA összefogja az európai akadémiák szakértelmét a kutatói közösség, a döntéshozók és a szélesebb társadalom javára. Eredményei között említhetjük az olyan témákban nyújtott tudományos alapokon nyugvó tanácsadást, amelyek létfontosságúak a társadalom számára, továbbá azon tevékenységeit, amelyek a tudományos együttműködést, érvelést és értékeket a nyilvánosság bevonásával ösztönzik.

Az ALLEA nonprofit egyesület, amely működésében minden politikai, vallási, kereskedelmi és ideológiai érdektől teljesen független.

through the...
tor impulses /...
psychoanalysis the process by wh...
the id, and the state that resul...
effect of defense mechanisms

integrity | in'te

1 the quality of being hon...
integrity.

- 2 the state of being wh...
- the condition of bein...
 - internal consistency
- origin late Middle E...
integer } Compar...

allea | All European
Academies

integum